

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, Iaktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics féle házban) is átvetetnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 ft. 25 kr. — Félévre 2 ft. 50 kr. — Égész évre 5 ft.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyíltérben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pönteken délig beküldeni.

I. évfolyam.

Vasárnap 1892. évi október 23-án.

23. szám.

Magyar nyelvterjesztő egyesületünk és az ifjúság figyelmébe.

Versecz, 1892. október 22.

Nincs semmi, a mivel a szivre, lélekre és kedélyre annyira lehetne hatni, mint a zene és dal hatalmával.

E régi igazság érvényesülését tapasztalhatjuk naponként, midőn látjuk, hogy a különféle dal- és zeneegyesületek állandóan felszinen tudnak maradni, az egyleti tagokat mennyire össze tudják tartani, s a község érdeklődése évek hosszú során át, — nem csak hogy nem fogy működésük méltatásánál, hanem a haladó idővel és korrallal még inkább erősödik.

A hazánkban lakó különféle nemzeti-ségek, a dal és ének hatalmát, hogy mennyire kihasználják, s azzal mily eredményeket érnek el, azt fölöslegesen találjuk bővebben fejtegetni.

Városunkban és vidékünkön a nemzeti dal és zene — (a mely csak magyar lehet e hazában) — kultiválása, mint mindannyian nagyon is érezzük, csak olyan mostoha gyermek. Egyes lelkes kis társaságok felkarolják, pillanatnyi érvényt is tudnak neki szerezni, fel is tudjuk lelkesíteni vele ideig, óráig a velünk együtt érző, vagy közeledni akaró nem magyar anyanyelvű polgártársainkat, de arról, hogy szisztemati-

kusan járnánk el, s ezen eszközöket céljaink elérésére annyira kihasználnánk, mint a mennyire szükséges lenne — arról szó sem lehet.

Az egy időben oly nagy lelkesedéssel fogadott „magyar dalkör“ — mely valóban „egyszerre oly sokat képes volt produkálni“ — szétfoszlott, megsemmisült. Létalapja nagyon ingó talajra volt fektetve. De meg azután ott is láthattuk a hires szalmatüzet, mely sok esetben jellemző módon nyilvánult a mi társas életünk körében.

A magyar dalról elismeri az egész világ valamennyi művelt népe, hogy nem csak szép, hanem sajátos tulajdonságaival a szivés lélekre megkapó hatása van, még azoknál is, kik a szöveget nem értik, s az azokban rejlő, szépségek lelkesítő hatását nem érezhetik.

A mult napokban az E. M. K. E. dalos könyvét küldte be hozzánk ismertetés céljából az udvarias kiadó. Lapunk előző számában ismertettük is a művet, s felhivtuk rá művelt közönségünk figyelmét.

Most ismételtén foglalkozunk vele, s kis magyar lapunk ez első helyén, mert a nevezett könyv valóban megérdemli, hogy csakugy röviden ne bánjon el vele a sajtó.

Különösen nekünk, az ezen vidéken lakó magyarságnak, s magyarul érző és gondolkodó pol-

gárságunknak kell megragadni a zalkalmat, hogy e művet, mely a magyar dal minden ágát oly ügyesen összpontosítja, melyben feltalálhatjuk nemzeti dalaink régi és újabb remekeit — mentül szélesebb körben terjesszük, bejutassuk az iskolák, családok körébe, lelkesítsük mindkét nemű fiatalságunkat arra, hogy megszerezzék az E. M. K. E. daloskönyvét, megtanulhassák belőle nemzeti dalainkat, s maguknak is gyönyörűségét szerezzék, nyerjenek meg másokat is.

Jól mondják azt a mű előszavában, gróf Bethlen Gábor és a lánglelkű Sándor József, hogy: „a dal a sziv nyelve. A dallal jár az érzés: az Isten, haza és király tisztelete és szeretete, s a történelemben minden nagy esemény a dallal járt kapcsolatban.“

Felhívjuk tehát e helyen is magyar nyelvterjesztő egyesületünk választmányi tagjainak figyelmét az E. M. K. E. művére. Meg vagyunk győződve arról, hogy szavunk nem lesz a pusztában kiáltó szó, s egyesületünk választmánya módját fogja ejteni, hogy a daloskönyv terjedjen városunkban és vidékünkön. Városunk és vidékünk művelt fiatalsághoz is szólunk.

Tárcza.

Leszállt az est

Képeddel alszom el,
Képeddel ébredek,
Kimondhatatlan az
Mit érted szenvedek!

Leszállt az est, ilyenkor én

Imámat mondom el;

Imám: — neved szép kis leány

„S képeddel alszom el.“

S ha álmodom, — én akkor is

Ott látom képedet,

Lelkembe forrt, nem hagyhat el

„S képeddel ébredek.“

S bár bánatom nagy, ám azért

Szívemnek a vigasz

Te vagy, mert mint szeretlek én

„Kimondhatatlan az!“

S ha megszűn dobogni e sziv

Végszóm: „Isten veled!“

Né éjjen téged az a kín,

„Mit érted szenvedek!“

Sárga.

Add: — mit álmod megadott!

Sötét szárnyán jött az éjjel
Álmodozni biztatott,
Álmodtam is édes kéjjel
Szép ajkat csókoltam hévvel;
Hogy ki ajka volt? — Tudod!

Ah de szétfoszlott az álom,
Csábos képe elhagyott;
Oh engedd most ébren, álmod
Üdvözlő képet látnom,
S add: — mit álmod megadott!

Sárga.

Innen onnan.

XXIX.

Egy iskolatárs regénye.

(Folytatás.)

Félek, hogy megőrülök! Erzem magamban a nagy munkaerőt, kötelességeimet híven, odaadóan teljesíteni; szép állásba is juttattott kitartásom, de áldoz egy félelmes demon, a mely ellen küzdeni képes nem vagyok, de a melyről pedig tudom, hogy szerencsétlenségbe, nyomorba, az elvetemültségbe . . . vagy talán még tovább is kerget.

— Felmertem szemeimet emelni, az én jövők, az én szerencsém megalapítójának kegyelmes urunknak egyetlen leányára.

— Sokáig félve titkoltam érzelmemet, kerültem a kastélyt, elhagytam régi jó kedvem, zord, mogorva lettem; — még kedves jó szüleim szemei elől is menekültem — a kik nagyon hamar észrevették, hogy valami titkos bú emészt.

— Edith contesse most már csak úgy játszik velem, mint az Izidor úrral, — a kastélyban, a társaságban pojáca számba menő Grünfelddel.

— De még sem úgy! Tudom, érzem, hogy mégis fél tőlem . . . Szerelem! Az én szerelmem, az én örültségem, az neki mind csak olyan regényes sport volt!

— Jól tudja, hogy ha kívánja, hübb, ragaszkodóbb vagyok a kutyánál, s ha kell, elszántabb — s hadd mondjam, ki az igazi nevén — vadabb tudok lenni az erdei vadnál!

— Szolga vagyok, az igaz, hogy nagy úrnak szolgálja. Soha sem éreztem. Mert nem érezte velem eddig. De most már Edith contesse s utánna a többiek arra az útra léptek.

Önérzetemnek meg van ásva a sirja, s talán már benne is fekszik félig meddig.

Játékszere voltam a grófnának, a melylyel az unalmas egyhangúságot akarta elűzni. Felkorbácsolta bennem a nyugvó, s erővel legyűrt demont.

Akkor a midőn éreztem, hogy ha követem a szenvedély szavát kegyelmes uram és jövők ellen követem el a legrútabb hátatlanságot, midőn bujtam a grófi család elől, kikerülni igyekeztem a találkozást; — Edith contesse szinte kierőszakolta azt.

Szerezzék meg e művet! Terjeszszék az abban összegyűjtött magyar dalokat.

„Legyen az minél több népdalos kör szervezésének alapja, és dalolva a nép mindent e hazában, áldja az Istent, tanulja szeretni a nemzetet, hazát, királyt és az édes hazai nyelvet!“ **Perjéssy Lajos.**

„Az „E. M. K. E.“ daloskönyvének szerkesztését jó kézzel bízza Deák Gerő, szászvárosi tanár, a ki egy 300 oldalra terjedő kötetbe 201 magyar dalt gyűjtött egybe, gondosan kótára téve őket részben két, részben három szólamra. A népdalokon kívül, melyek a kötet zömét teszik, bőven van benne imadal, gyászdal, bordal, induló és végre megvannak teljes számban nemzeti dalaink a Himnusztól a Kossuth nótáig; oly gazdag, oly változatos gyűjtemény, minő ez ideig nálunk még nem látott napvilágot. A műdalok közt képviselve találjuk majdnem az összes nevezetes magyar dalszerzőket, kezdve Lavottától egész Serly Lajosig, s a népdalok között s ott vannak a legrögebbek épúgy mint a legújabbak felkoptattak. S e nagy gazdagság mellett a díszes nyelvezetről könyvet mégis oly áron adják, a minőn különben csak egy zenedarabot lehet venni: 80 krajczárért, vászonkötésben egy forintért, díszkötésben 1 frt. 50 krért. A művet Lampel Róbert udvari könyvkereskedése adta ki, és itthon, magyar hangjegymetsző intézetben nyomatta; ez is egyfelől több ok arra, hogy az E. M. K. E. daloskönyvének mennél nagyobb sikert kívánjunk.

A kolera.

Az „Egészség“ most megjelent számában Fodor József professzor népszerű oktatást írt a koléráról. Ez az oktatás, melyet átveszünk, annál figyelemre méltóbb, mert a legegyszerűbb módjait ajánlja a fertőtlenítésnek:

1. A kolérát a koleras betegek ürüléke és hányadéka okozza, melyben megszámlálhatatlan sok és láthatatlan apró csirája, fertőző anyaga van a kolérának. Ha tehát valaki a koleras ember ürülékéből le talál nyelni, a gyomrában s beleiben elszaporodnak azok a csírák s megbetegítik, sőt meg is ölik őt.

2. A koleras ürüléke vagy hányadéka különféle módon juthat az egészséges ember gyomrába. Például: elfőskendezik, elhullatják az ürüléket ágyneműre, ruhára, padlóra; ráhull az ápoló kezére; most megszárad és elporlik, láthatatlanul szánkba kerül.

Ha az ürüléket árnyékszékbe, udvara, utcára kiürítik, ott is elporladhat s az egészségesek testébe juthat.

Az elporlott, széthordott ürülék ivóvízbe, élelmi szerre is eljuthat (pl. tejbe, gyümölcsre, ellett hided ételre, kenyérre s azzal visszük a gyomrunkba; avagy nyirkos padlóra, falra, udvarra, szemétre jut az ürüléknek valami része s onnét kerül testünkbe.

3. A kolera ellen tehát az a legfontosabb tenni való, hogy a beteg ürüléke szerte ne jusson a lakásban és ne fertőztesse be a lakást és a házat. E végből legjobban, ha a beteget kórházba adhatjuk; ha ezt nem tesszük, fektessük a beteget külön szobába, tartsuk tisztán és tegyük mindent, a mit beszennyezett, ártalmatlanná, vagyis deszinficiáljuk. A látogatókat küldjük el.

4. A koleras ürülékét és hányadékat ártalmatlanná tesszük, ha kétszer-háromszor annyi erősen forró lugot üntünk rá, avagy ha sűrű mézstejjel ke-

Kockázattalán a maga és családja hirnevét félig titkosan minden lépésemel figyelemmel kísérte. Utánam járt a vadonban, kényszerített, hogy szeszélyeinek eleget tegyek.

Sokszor jött ide is, öreg szüleimtől tudakozódott utánam. Előttük, éppen nem titkolta, hogy érdeklődik irántam és kitüntet, hiszen mint mondja a fél életével nekem tartozik.

— Nekem, magamnak, — midőn ketten bolyongtuk be az uradalom regényes bérceit, s eljutottunk oly helyekre, hová az ember alig tette még lábát — másokat is mondott: „Hogy az egész élete az enyém, ha kell vegyem el.

— Sokszor! eleintén nagyon is sokszor rám emelte korbácsát, midőn nem bírt már önmagával, s midőn látta, hogy a legveszedelmesebb fordulópontnál, mint tudtam kiküzdeni az önrudalmat.

— Ostoba, neveletlen, bárdolatlan parasztnak nevezett. Elrohant! agyongyörtörte a lovát. Retteggett haragjától az egész kastély. Pár napig felém sem nézett. Majd ismét ujult erővel kezdte a játékot.

Egyik nagy vadászat után, — midőn a társaság kint maradt két napig, a „Bogolykő“ alján, hol az összehevenyészett vadászszálláson nagy volt a daridó; — az izgatott élet, a folytonos dinom dánom elvette az eszemet!

S most elválhatlan hűséges, szőfogaadó kutyája vagyok a grófnének, s lassan lassan a fiatal grófnak is, a ki mint látszik sejt valamit, de a ki még sokkal jobban fél a grófnétől, mint én, kit a kárthatba kergetett.

Csak az öreg kegyelmes nem tud semmit, s

verjük (annyi mézstejet veszünk) a mennyi az ürülék. Azután árnyékszékbe, avagy a kertben ásott friss gödörbe üríthetjük.

5. Ürülékkel szennyezett fehérneműt, ágyneműt (lepedőt, czihákat) tegyük lugba és főzzék ki.

6. A nem mosható beszennyezett ruhát és ágyneműt, szalmát s efféléket legjobban elégiteni, avagy legalább is akasszák ki a napra, a kertbe vagy a padlásra s 8—10 napig jól szellőztessék és szárítsák.

Ugyanigy bánhatnak más, lugban nem mosható tárgyakkal is, — pl. kanapéval, párnával, kékkel, vánkossal, matrachéllal.

7. A padlót, az edényeket, a nyoszolya fáját és efféléket, miket a beteg beszennyezett, forró luggal forralják, illetve sűrű mézstejjel itassák be.

8. Járvány idején tartsa mindenki tisztán a kezét, száját és az egész testét. Kezünket minden evés előtt mossuk meg vízben, szappannal vagy eczettel. Nyálunkat ne nyeljük le, mielőtt szánkát meg nem mostuk.

9. Élelmi szerünk és italunk tiszta legyen. Ne igyunk állott vizet; sőt a friss vizet is jó előbb felforralni és kevés borral inni. Semmiféle hideg, állott ételt ne együnk meg, hanem csupán frissen sültet, főttet, piritottat.

10. Gyomorunkat, beleinket tartsuk rendben, okos életmóddal. Pálinka, konyak, bor megárt, ha sokat iszunk, nem hogy használna. Hasmenést ne hanyagoljunk el, ne gyógyítgassuk kolerasöppökkel, hanem forduljunk orvoshoz és tartsunk diétát.

12. A beteget jó szívvel és türelemmel ápoljuk és melegen tartsuk, a míg orvos érkezik. Az ápoló, ha kezét, száját és ruháját tisztán tartja, nem forog veszedelemben.

12. A lakást tartsák tisztán, szárazon és szellősen; söpörjék szorgalmasan s a port nedves ruhával töröljék le.

A szentes és fertőzött lakást kimeszeléssel, padlónak forró luggal felsurolásával lehet tisztítani és deszinficiálni.

Napi hírek.

Méltóságos Pászt Vilmos, fehértemplomi kir. törvényszéki elnök f. hó 17-én Károlyfalván megvizsgálta a kir. járásbírósgot, s az ott tapasztaltak felett az illető hivatalnok karnak és buzgó segédzemélyzetnek, több ízben kifejezte elismerését.

Dr. Dengi János, ismert költő, a lugosi főgymnázium h. igazgatóját Suttágh, tanfelügyelő helyébe, ki tudvalevőleg 2000 frttal nyugdíjaztatott — Krassó Szörény vármegye királyi tanfelügyelőjévé nevezetett ki. Jobb választást e fontos és nehéz állásra alig lehetett volna tenni. Dr. Dengi alapos ismerője a krassó-szörényi viszonyoknak, s új állásban, nagy kitartása és akaraterőjével a népoktatás ügy érdekében ilyen sokat tehet.

Halálozás. Florentin Gy., kustélyi jegyzőt és családját, nagy csapás érte, a mennyiben édes atya Biederheimi nemes Florentin Károly, volt katonatiszt, majd jegyző, élete 69-ik, boldog házassága 42-ik évében csendesesen jobb létre szenderült, s f. hó 18-án kedden kísértetett ki végső nyughelyére. — Áldás és béke

mentül inkább kitüntet becsülése jeleivel, én annál inkább szerencsétlenebb érzem magamat.

A tegnap és tegnapelőtti mulatság már szinte a bachanala jellegét vette magára. S szinte restelem elmondani, hogy én, a most már mindenre felhasználható semmi, ha öntudatlanul is szégyenletes szerepet játszottam az urak közt.

Edith contesse valóságos bravóval kezdte elforgatni a Grünfeld birtokos fejét. A társaság halálra nevetve gyönyörködött a maszlagossá tett gallér viselkedésén.

A grófné annyira elragadtatta magát, hogy féltetni kezdtem a becsipett új nemes esetleges brutalitásától. Mámoros lóvel utánuk lopódtam, erre is, arra is, sokszor megzavartam az urak s a grófné által előre elrendezett, találkákát.

Én azt hiszem, hogy távozásomat nem figyelik meg, pedig hiszen én felettem is csak úgy kacagtak.

Grünfeld dühöngött és hallgatott egy darabig, míg végre kitört:

— „Mit szemtelenkedik itt mindig ez a fürster?! . . . izé . . . maga! Hallja?! . . . kotródjék az inasokhoz! . . .

— Többet azután nem mondhatott, mert öklömmel olyat vágtam a képe közébe, hogy laps, dupla lett az orra, mint a bulldog kutyáé. Földre tepertem! Edith contesse sikoltozva elfutott! Az urak pár pillanat alatt előtértek, kiszabadították kezem alól a „gyilkost, rablót“ kiabáló urat, a ki

lengjenek hült porai felett! A boldogult egyike volt azon kedves öreg uraknak, kik mindjárt, az első találkozásakor megnyerik az emberek rokonszenvét. Érdekesnél érdekesebb régi történeteket tudott elbeszélni multjából, a szabadságharc és az ötvenes évek idejéből. Az utóbbi időben, csendes nyugalomban élvén fiánál — a többek közt versek írásával is töltötte idejét. Életének egyes epizódjait, nagy más nevezetes alkalmakat elég csinos s pattogó versekben örökítette meg. Igen érdekesen írta le, hogy mint ismerkedett meg nejével az áldott jószívű nő és anyja, született Nagy és Kis-Mágoray Sándor Róza úrnóval. A szabadságharc idejében, mint osztrák katonatisztet Szegekre vezette a sors. Előkelő úri házhoz szállásolták el, hol a most már özvegy néni, mint viruló hajdon volt a ház szemefénye. A tősgyökeres régi magyar nemes familia nem valami jó szemmel nézte az osztrák katonatisztet. — Mint a boldogult sokszor emlegette az első találkozásakor, de még később is egy ideig valami „sárga-fekete kutya“ szót emlegettek nagyon gyakran, valahányszor megjelent a családban. Magyarul nem értett, de ezeket a szavakat megtanulta, s kérdezősködött azután olyanoktól, a kik magyarul is értettek, hogy mi is lehet hát az a „sárga-fekete kutya“, hiszen a mikor azt emlegetik, felé vetnek pillantást. — Megtudta azután később a szavak értelmét, de már akkor késő volt, mert nagyon beletalált tekinteni a magyar leány szemébe. A szülők is enyedékenyebbek lettek, hiszen olyan olyan „jó gyerek“ volt a tiszt. Nem sokára jelentette is, hogy eljegyezte „Róza Sándort“! Lett erre jobbra balra nagy ribillió a németek közt, mert hiszen akkor tájt nagyon ismert név volt „Róza Sándor“. Pár hónappal ezelőtt, midőn ott a regényes Karas-völgy hús berkeiben élvezték a boldogult öreg családjának vendégszeretét, s midőn „Róza Sándor“ is szeretetreméltóan elregélt egyet mást a régi magyar életből, midőn annyit mulattunk jóízű régi adomáin — nem gondoltuk, hogy az öreg ily hamar megy a verseczi sirkertben a „végleges nyugalomba“! — Sirja felett örködni fog megszorodott szívű szeretteinek és barátainak bus emlékezete.

Megyeri Besze János dr., az 1848-ik nemzetőrök orsz. főparancsnoka, a főnállott pénzügyi legfőbb törvényszék volt elnöke, volt orsz. képviselő, élete 82-ik évében e hó 16-án meghalt. Egy aradi külvárosi utca egyik szegényes hajlékában hunyta be örökre szemét a férfit, a ki valamikor nagy szerepet játszott Magyarországi politikai életében. Egyik legérdekesebb alakja volt a magyar parlamentnek. Az országgyűlési naplók számos beszédeit örökítették meg, köztük azt a nagyhatású beszédet, melyet mint a vallásszabadság egyik legbuzgóbb apostola 1848-ban a zsidók egyenjogúsítása mellett mondott. Nemcsak karddal és szóval, de tollal is küzdött. Irt tömérdek rópiratot, s a szépirodalom terén is működött. Csepreghy Ferenc „Az eltűnt betyár“ című elbeszélése után csinálta meg a legremekebb magyar népszínművet, „A sárga csikó“-t, melyre Besze büszke is volt egész életében. Az öreg, leányával özvegy Hor-

tehetetlen dühében összeharapdálta az utolsó pillanatban elkapott kezemet.

Kijózanodtam magam is egyszerre az affaire után. — Az öreg doktor helyreigazította az orrát Grünfeldnek — ki szakadatlanul követelte, hogy a fiatal gróf veressen azonnal lánczra, vitessen a börtönbe.

Bekötötték az én kezemet is. Edith contesse maga is borogatta rendkívül mulattató módon pislogó udvarlóját. Hízogó szávaival csillapította dühét.

A szomzód szobában meg nekem gratuláltak, az urak, hogy éppen a legjobb helyre találtam ütni, hogy hálás lesz majd érte a Grünfeld úr; — most esetleg más, arisztokratikusabb formájú orrot kaphat a reperáció után.

Addig beszéltek az új nemesnek, — hogy már Edith grófnéval való tekintetből is elhatározta — nem fog ellenem feljelentést tenni.

A vén kötni való Sarmassághy alig várta, hogy fogathasson. Egy hétig minden nap más más kastélyban fogja majd elregélni a nagy hecczet.

Vazul kedély állapota valóban nagyon veszedelmes irányzatú lett.

Azt vettem észre, hogy a nagy szerelem mellett is, nem tudja megbocsátani a grófnének, hogy játszott érzelmeivel s félig meddig neveltség tárgyává tette, az urak előtt.

A kis hajlékban, — melyről azt hittem, hogy a boldogság tanyája — el volt hintve a jövő szerencsétlenségének magva.

(Folytatása következik.)

moss Üdönnevel és unokáival 1886-ban költözött a vértanuk városába, melynek hazafias közönsége rendkívülien megkülönböztetett tiszteletben részesíté az agastyánt. 3000 frt. nyugdíjáról azért mondott le, hogy könnyítsen a mindenféle kiadásokkal tulterhelt hazán.

Reáliskolánk államosítása ismét egy lépést haladt előre. Seemayer János, polgármesterünk, mint a főreáliskolai bizottság elnöke azon értesítést nyerte Budapestről, hogy a nem régiben Verseczre kiküldött Meixner építész-mérnök, az új főreáliskolai épület tervezetével elkészült, s az a közoktatásügyi miniszterium illető szakosztályának átadott. Az új főreáliskola, mely főhomlokzatával a fehértemplomi utra fog nézni, (második homlokzata megmarad az uri-utczában) s a már megvett Bernacsky és Kehrer-féle házak helyén fog felépülni, egyike lesz Versecz legszebb modern épületének.

Nemzeti színészet. A Zoltán Gyula igazgatása alatt álló, s jelenleg városunkban működő magyar szintársulat nem részesül a közönség azon pártolásában, a melyet pedig valóban megérdemelne. Nagyon is gátlólag hatott a színi idényre azon körülmény, hogy jelen társulat már ötödik ez esztendőben, s pár nappal jövetelük előtt távozott el tőlünk Bárdy szintársulata. A mult heten még az időjárás is összeküzdött ellenük. Hideg, esős szeles, sáros időben nem igen volt kedve közönségünknek felkeresni a színházat, a melyhez vezető utcákon sötétben nagyon is nyaktörő a járás, s félt, hogy beleful az ember a pocsolnyakba és sárba. Tegnap szombaton este „Szentpéteri“ híres régi darabja a „Tündérlak Magyarhonban“ került színre. Azután a keletafrikai „Suaheli karaván“ (7 férfi, 7 nő és 3 gyermek) produkálta magát. — Zoltán Gyula társulata érdekében, a nyilvánosság előtt is kérjük t. cz. közönségünket, hogy azon egy pár előadás alatt a mit még itt adnak, ne tagadja meg a mult évi szezonból oly előnyösen ismert pártfogását.

Tanítóegyleti gyűlés. A „Délmagyarországi Tanítóegylet“ verseczi fiókegylete f. hó 19-én Verseczen az úriutcai fiúiskolában tartotta meg az idei őszi gyűlését Milleker Bódog főnök elnöke alatt. Előadó ezen alkalommal négy volt, kik mind a helybeli községi fiúiskola tanterületének tagjai. Egyáltalán észrevehető, hogy csakis ezen tanterület tagjai tartják fenn ezen egyület életét. Előadók és témák a következők voltak: Schiffnoszka Manó: „Magán- és köznevelés“, melybeu előadó a modern iskolai nevelés mellett tör landszát. Bredurán Miklós: „Hogyan írjunk“, melyben az álló irás ajánlatott. Milleker Bódog: „Felbiger és a dél-magyarországi tanügy újjászervezése“, melyben előadó a „Temesi Bánság tanügyének reorganizálását a mult század 8. tizedében eszette, és Wátz Ferencz: „A magyar nyelv tanításának módszere nem magyarajku növendékű népiskolákban“. A jövő tavaszi gyűlés Kudriczon lesz és ezen alkalommal a verseczi fiókegylet fennállásának 25. évét töltvén be, az emlékszed megtartásával Bredurán Miklós, a fiókegylet történetének szerkesztésével pedig Milleker Bódog bizatott meg.

Jótekönczélő művirágkiállítás. A Szirmayné Mészáros Jusztin úrnő által, a tisztelendő nővérek vezetésére bizott községi leányiskola nagy munkatérében tegnap szombaton megnyitott művirágkiállítás megtekintését ismételten igen ajánlhatjuk városunk t. cz. művelt közönsége figyelmébe. A ritka művelésnek annyi jeleit hordják magukon e műipari készítmények, melyek az embert valóban meglepik. A szebbnél szebb praktikus virágdíszek annyira élthűek, hogy azt hiszi a szemlélő, csak pár pillanattal azelőtt szakítottak le a virágok a szárról. A kiállítás tiszta jövedelmének egy harmadát szegény gyermekek felruházására fordítja a művész, kinek aránylag rövid idő alatt tanítványaival elért sikereihez őszintén gratulálunk. A kiállítás ma vasárnap és hólnap hetfőn d. e. 9—12 és délután 2—5 óráig lesz nyitva. — Az egyszerű beléptidj 20 kr. Van azonban 1 frtos beléptidj is, melylyel egy csinos emléktárgy jár, sok esetben olyan, melynek értéke 2—10 frt. közt változik.

Szőlőszeti és borászati felsőbb tanfolyam A földmivélsügyi miniszterium Budapesten ez év december 1-től kezdőleg egy évre terjedő szőlőszeti és borászati felsőbb tanfolyamot nyit, hol a hallgatók elméletileg és gyakorlatilag nyernek kiképeztetést. Szegényebb sorsu és kitűnő bizonyítványokkal rendelkező egyéneknek (10-nek) ösztöndíjak rendszeresítettek, egyenként 600 frttal. A tanfolyamra való felvételnél a kellek a következők: a magyar-óvári gazdasági

akademiától vagy valamelyik hazai gazdasági tanintézetől végbizonyítvány, továbbá egészségügyi bizonyítvány. A folyamodvány ez év november hó 5-éig azon gazdasági tanintézet igazgatóságához (a földmivélsügyi miniszteriumhoz czimezve) nyújtandó be, a melytől az illető a végbizonyítványt nyerte.

Magyarosított községnevek. Temesvármegye f. hó 18-án tartott közgyűlésében részint az illető képviselőtestületi határozat jóváhagyásával, részint annak módosításával — a következő községek neveit magyarosítja: Rettissova Réthelyre, Kudricz Temes-Kutasra, Paulis Palosra, Kubin Temes-Kubinra, Rittberg Végvárra, Zagaicza Fürjesre, Gáj Gályra, Osztrova Temes-Szigetre, Grebenácz Gidóvárra, Nikolincze Miklósrá, Palánka Palánkra, Kam.-Szt.-György Kincstár-Szt.-Györgyre, Móriczfeld Móriczföldre. Kepet Képesre, Gattaja Gátalyra, Bresztovác Agara, Lagerdorf Strázsára, Duplaj Váraljára, Klastrom-Szt.-György Zárda-Szt.-Györgyre, Berekuca Berekre, Sósdiá Soósdra. A határozatok jóváhagyás végett felterjesztettek a belügyminiszteriumhoz.

Egy csomó sikkasztás. A felső-torontáli ármentesítő-társulat új elnöke, Rónay Jenő főispán, a társulat vagyonának átvizsgálásánál egész halom sikkasztásnak jött a nyomára. Kiderült, hogy fő- és almérnökök 10—20,000 frt. beruházási összegekkel nem számoltak el, és hogy a kisebb hivatalnokok ezekre menő „előlegekkel“ szerepelnek. A közigazgatási hivatalnokok 40—50,000 frtot kezeltek el a társulat 400.000 frtnyi követeleseinél „behajtási költségei“ czimén. Az, hogy ilyen óriási summákat lehetett elsikkasztani, abban leli magyarázatát, hogy egyszer sem vizsgálták át a pénztárt. A társulati tagok titkolni akarták a társulat szennyését, de az elnök ki-méltetlenül leleplezte az érdekelt sikkasztó urakat.

Gyümölcs és zöldség eltartása télre. Szőlőt, téli kőrtét és almát, murokrépat, burgonyát, hagymát pompásan lehet télre eltenni mézsporbán. Ládákba helyezük el a konzerválódó cikket oltatlan méz porába és 4—5 hónap mulva is meglepően üde állapotban fogjuk azokat élvezhetni.

Herkulesfürdő 1892-ben. Csinos kimutatás jelent meg a Herkulesfürdő ez idej látogatottságáról. E szerint a f. évben 8035 látogató fordult meg a fürdőben, a mely szám a mult évi 7191-hez képest tekintélyes haladást mutat. A látogatók közül 3882 magyarországi és 4153 külföldi volt. A külföldiek közül 1790 romániai, 235 ausztriai, 361 szerbiai, 233 bulgáriai, 91 németországi, 34 törökországi, 24 angolországi, 10 franciaországi, 8 amerikai, 5 Svájci, 4 olasz-, orosz- és hollandországi, végül 3 görög és belgaországi vendég fordult meg. A betegek között 338 katona volt.

Hatósági visszaélés a magyar színház ellen N.-Beckereken. Derékinek jóra való szintársulata a beckerekiek állandó közönyével és részvéltenséggel küzd. Ez azonban nem elég. A szegény magyar színészet még a hatósági brutalitásnak is ki van téve. Mint levelezünk írja, az igazgató, a város tulajdonát képező színház 11 frtot tevő napi bérét, miután csak nem mindig üres ház előtt játszott, néhány nap óta nem fizethette, ennél fogva Dimitrievics tanácsnok rendeletet bocsátott ki, melynek alapján szombaton este egy városi vigehajtó lefoglalta a színháznak napi 200 frtot tevő jövedelmét. Igaz, hogy a város követelése csak 10 frt. körüli összeget tett ki, de az erélyes végrehajtó befoglalta az egész 200 frtot és csak egy úri ember felelősségére hagyott a pénztarban a napi kiadások fedezésére 50 frtot. Nagy-Beckereken a tanácsoknak és a végrehajtónak eljárása óriási visszatezést és megbotránkozást okozott, melyt enyhíteni vagy szépíteni nem lehet. Ahhoz kétség nem fér, miután az igazgatót a rendes bíróság el nem marasztalta, és ellen végrehajtást el nem rendelt, a tanácsnok úr eljárása megbotránkozató módon törvény ellenes és mint hivatalos hatalommal való visszaélés a büntető törvénykönyvbe ütköző, azt azonban nem tudjuk eldönteni, hogy a tanácsnok úr vakmerőségének vagy tudatlanságának tudjuk-e be ezt a botrányos eljárást.

* Nem mulaszthatjuk el a mostani kolera járvány ideje alatt ama körülményt felemlíteni, hogy cognac a legalkalmasabb óvszer ezen betegség elleni védekezésben. Különös figyelemmel legyünk arra, hogy olyan cognagot vegyünk, melynek minősége elösmert jó, mert csak úgy érthető el a kívánt eredmény. Tekintetbe véve, hogy a gróf Keszlevich István féle promontori cognac már az 1886-ik évi kolera járvány idejében sikeresen használtatott, és eddigelé csakis diszoklevelekkel lett kitűtetve, ezen gyár termékeit kiválóan ajánlhat-

juk, mintán ez Ausztria-Magyarország legnagyobb legrégebb cognac-gyára.

A „Kis könyvtár“ pályázat. Kevés irodalmi vállalat lett oly hirtelen népszerűvé, mint a Berger Miksa M.-Sziget, könyvkereskedő kiadásában és Benedek Elek szerkesztésében megjelenő „Kis Könyvtár.“ Ez a hetenként megjelenő könyvtár legjeleesebb ifjúsági íróinktól közül a 6—14 éves gyermekeknek való olvasmányokat s az eddig megjelent füzetokről a szak-közönyök is a legmelegebb elismerés hangján irnak. A „Kis Könyvtár“-ból már egy egész csomó füzet jelent meg és a munkatársak közt találjuk Jókai Mór, Gaál Mózes, Bársony István, Abonyi Árpád, Sebesztha Károly, Gárdonyi Géza, Körössy László, Márkus Miksa, Somogyi Béla, Földes Géza stb. neveit s maga a szerkesztő is minden hónapban ir egy elbeszélést. S hogy a szegényebb sorsu gyermekek is jó könyvenhez jussanak, egy-egy 3—5 ives füzet ára mindössze 12., kötve 20 krban van megszabva. A „Kis Könyvtár“ kiadója, hogy az írókban még jobban fölkelte a gyermek-irodalom iránt való kedvet, négy pályadíjat tűz ki most. Még pedig 300 koronát egy elbeszélésre melynek tárgya vehető a történelemből, vagy a mai gyermekélet köréből, 6—14 éves gyermekek számára. Szintén 300 korona, egy 8—14 éves gyermekek fölfogásához mért, világos, könnyen érthető nyelven irt földrajzi vagy néprajzi tárgy ismeretterjesztő könyvet. Mindkét kérdésre egy második 100—100 koronás pályadíj is tűzetik ki. A pályaművek terjedelme 3—5 nyomtatott iv a „Kis Könyvtár“ formájában. A tisztán leirt és jelíges levéllel ellátott pályamunkák ez évi decz. 31-éig Benedek Elek szerkesztőhöz (Budapest, Erzsébet-körút 12. sz.) küldendők. A bíráló-bizottság, melynek tagjai a szerkesztőn kívül Sebesztha Károly, zólyomgyepei tanfelügyelő és Körössy László, budapesti tanár, kik 1893. jan. 31-én hirdetik ki a pályázat eredményét, s a pályadíjak, melyek azonban csak abszolút becsü műnek ítéltetnek oda, a szerkesztőnél mindjárt a kihirdetés után fölvehetők. A pályadíj nyertes munkák a kiadó tulajdonába mennek át. A közölhető munkákat szintén átveszi a kiadó, rendes tiszteletdíj mellett.

Szerkesztői levelezés.

Farkas Emőd, Budapest. Mind a könyvet, mind pedig a levelező lapot megkaptam. Köszönet érettök. A jövő héten mutatványt közlünk belőle, s másként is utánna járunk, hogy terjedjen.

Az „Innen-onnan“ egy része pár hónap mulva külön kötetben is napvilágot fog látni. Akkor ki fogjuk elégiteni kíváncsisága és érdeklődését. H — tudunkkal a Dunántúl működik egyik állami elemi leányiskolánál. Közlebbi címét nem ismerjük.

Vasúti menetrend. Fehértemplomról érkezik: 5.30 reggel, 1.03 délben és 6.11 este. Temesvár felé indul: 5.36 reggel, 1.07 délben, 6.35 este. Temesvárról érkezik: 7.23 reggel, 2.08 délben és 10.02 este. Fehértemplom felé indul: 7.31 reggel, 2.12 délben, 10.08 este. Nagybecskerekéről érkezik: 11.59 délben, 8.50 este. Beckerek felé indul: 5.50 regge, 2.20 délután. Jaszenováról Oravibzára indul: 8.15 reggel, 3 délután, 10.45 este. Oraviczáról Jaszenova felé indul: 3 éj-jel 10.40 délelőtt, 3.35 délután. Temesvárról Arad felé indul: 8 reggel, 1.11 délben, 8.15 este. Vojtekről Német-Bogsán felé indul 7 reggel, 9.15 este.

329. sz. — vght. 1892.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehértemplomi kir. törvényszék 3816.88 sz. végzése által Landsberger & Spitzer javára Springer József verseczi lakos ellen 1169 frt. tőke, ennek 1888. év április hó 16-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 48 frt. 28 kr. perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás-alkalmával bíróság felül foglalt és 470 frtra becsült az alapfoglaltási jegyzőkönyvben 4—13. tétel szám a. összeirt felülépítvények, lovak, koozi, gazdasági gépek, egy kotárkaból álló ingóságok nyilvános árverése utjan eladatnak.

Mely árverésnek a 7451/1892 számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Verseczen alperesnek a nagy réten 14. paros. sz. a. pusztáján leendő eszközlésére 1892. évi november hó 2-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek a becsáron alól is eladatni fognak.

Az elarverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Verseczen 1892. évi október hó 17-ik napján.

Nessel József,
kir. bir. végrehajtó.

Csupán még 2 napi időzés.

Színház Verseczen.

Vasárnap 1892. évi október hó 23-án két előadás leend.

Az első előadás kezdete 4 órakor d. u., a másodiknak este 8 órakor.

A kelet-afrikai

Suaheli - karaván

felvonulása,

mely 7 férfi, 7 nő és 3 gyermekből áll,

s előadásában szokásait, viselkedését, tánczait, énekeit stb. mutatja be.

Az előadás kezdeteül adatik:

délután:

IN Á N I

a glogováczi szép svábleány.

este:

A paraszt kisasszony.

Minden megrendelés általánosan megrendeléstől. Szolid árú, jó és olcsó. Főszabályunk: Minden tájék felé bérmentve.

Elismert legjobb modern ruhaszövetek

valódi, tartós, olesó, téli kabátok, felöltők, menschikoffok, mindenféle női felöltőknek kitűnő szövetet küld gyári áron méterenként egyesek és szabóknak

cs. és kir. szab. finomszövet és gyapjúarú gyár és raktár

Schwarz Móricz

Zwittau Brünn mellett.

Egyenruhaszövetek, vízálthatlan szövetek, vadászruhák. Peruvien, Doshing szalonruhák, Billard-, Lívre- és nőiszövetek, Himalaya-kendők és plaidok.

3-10 mtr. ruhaszövet, teljes öltözet frt. 3-50-tól frt. 21.-

2- mtr. télikabátszövet komplett téli kabátnak " 4 50-től " 20 -

2- mtr. Überziheriszövet, kompl. felső ruha " 4.- " 15.-

2-80 mtr. Menschikoffszövet " 5.- " 20.-

1-80 mtr. egy teljes lodenkabátnak " 3 50 " 9.-

3 25 mtr. egy fekete szalonruhára való " 7 50 " 25.-

1-17 mtr. egy nadrágnak " 2 25 " 11.-

Nagy kendők 10-1 2 frittól a legfinomabb Himalaya-kendőkig.

Még a legolesőbb szövet sem veszíti színét és tartós.

Mintakönyvek

szabóknak kölcsönképen és bérmentve.

Külső utóvét v. c. pénz előleg s beiktatása mellett. Még nem felelt árúknál vissza-érti a vásárlási árt.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legujabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

újságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, báli meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétátár és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hirdlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVI. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetter Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.